

Nr 33.

Av herr **Nilsson, Nils Anton**, *angående höjning av anslaget till understödjande av hästpremieringen.*

Av bilaga till 1919 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, sidan 82, punkt 28 framgår, att stuteriöverstyrelsen i skrivelse av den 14 december 1918 ifrågasatt en förhöjning av det i ordinarie reservationsanslaget till hästavelns förbättrande ingående anslaget till understödjande av hästpremieringen.

Vad denna av stuteriöverstyrelsen begärda ökning vidkommer, har statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet ansett därmed böra åtminstone tillsvidare anstå. Det förnämsta för att icke säga det enda skälet för denna avslagshemställan skulle vara det, att, som det heter, fråga uppkommit om premieringsreglementets omarbetning och att förslag därom inom kort är att vänta.

Stuteriöverstyrelsen anför bland annat följande: »Av vikt är emellertid att premieringarne, vare sig det nuvarande eller ett blivande premieringsreglemente tillämpas, kunna uppehållas i så nära anslutning som möjligt till reglementets innebörd och syfte, så att icke bristande tillgång på medel förrycker det avsedda ändamålet. Hästavelns glädjande utveckling under senare år kan nämligen till mycket stor del tillskrivas den med statsmedel understödda hästpremieringen. Vår hästavels betydelse såsom en inkomstbringande binäring till jordbruket samt dess vikt icke blott för lantmännen utan för landet i dess helhet belyses bäst därav, att under de gångna fyra krigsåren icke mindre än 75,000 hästar till ett värde av cirka 130,000,000 kronor exporterats till utlandet.

Ett otillräckligt understödjande av premieringsväsendet skall med visshet föranleda, att de mera ordnade förhållandena och det målmedvetna arbetet inom hästaveln sättas på spel och att den förut förhärskande

oredan ånyo kommer att göra sig gällande. Verkställd utredning visar, att, därest under år 1918 penningpris och skådepenningar skulle hava utdelats och inlösen av frisedlar ägt rum i full utsträckning för alla prisbelönade hästar, så hade den på staten belöpande andelen av kostnaderna uppgått till 213,821 kronor och 25 öre. I stället har statens andel i kostnaderna för penningpris, skådepenningar och inlösen av frisedlar måst inskränkas till 134,176 kronor, utgörande endast 65 % å det belopp, som av underdistrikten för samma ändamål beviljats för året.»

Jämväl kostnaderna för premieringsnämndernas resor har, framhåller stuteriöverstyrelsen, ökats till 27,804 kronor och 95 öre för 1918. Under detta år skulle alltså utgifterna under anslagen till prisbelöningar för hästar hava uppgått till 213,281: 25 + 27,804: 95 + 2,400 (denna sista summa utgörande arvoden à 400 kronor åt samtliga sex premieringsnämndsordförandena) = 243,486 kronor eller i runt tal 244,000. Då allenast 160,000 kronor funnos anslagna, utgjorde bristen omkring 84,000 kronor.

Riktigheten av vad stuteristyrelsen i sin framställning anført, torde för en var, som något följt med hästavelns utveckling under de sista decennierna, stå klar. Att vi icke utan dessa premieringar skulle ha kommit dithän vi nu äro, lär väl ingen vilja bestrida. Nu lär det nog vara så, att de sista årens förhållanden på landets hästmarknad, särskilt med avseende på exportmarknaden, varit sådana, att de ingivit den okritiske och mindre framsynte uppfödaren den föreställningen, att premieringarne äro utan någon ekonomisk betydelse för hans uppfödning. Företeelsen på detta område varslar om behovet av åtgärder från statens sida för förhindrande av, att det hela skall gå till upplösning.

Tänker man särskilt på den ädla aveln, så hör man jämt talet om, att denna är dömd till undergång. Det finns ju ännu någon uppfödare, som trots allt av glödande intresse håller i, men de tröttna efter hand även dessa. Här är den ojämna konkurrensen med den kallblodiga aveln den huvudsakliga anledningen. Det är med andra ord statens låga, i viss mån bestämmande även i övrigt för priserna på äldre hästar, remontpriser, som bragt denna gren av uppfödningen i det läge den nu befinner sig. Otillräckliga medel till premieringsnämndernas förfogande förvärpa ytterligare situationen. Det ligger visserligen en uppmuntran i själva godkännandet, men den skattas synnerligast av den mindre uppfödaren ganska ringa, och många äro de, som föredraga att stanna hemma vid det egentliga jordbruksarbetet, mot att offra tid och folk för uppvisning

av hästarne utan någon omedelbar pekuniär fördel. Premieringsnämnden får icke se stona, varav följer att icke bäst passande, mest kvalificerad, kanske icke ens premierad hingst användes. Det är för vänner av svensk hästuppfödning beklämmande, att intresset härför av denna anledning skall slappas. Svenskarna äro dock ett hästuppfödande folk, hästkarlar med ett ord, och denna egenskap bör icke förkvävas. Kärleken till hästen är hos landbygdens manliga jordbrukande befolkning parad med en viss frisk käckhet i lynnet, framvuxen ur umgänget med denna vår ystre men kloke och förnäme fyrbente vän.

Statsrådet medgiver önskvärdheten av att rikligare penningssmedel ställas till hästpremieringens förfogande, och då jag för min ringa del icke kan godkänna de skäl, som av statsrådet anförts för avslag å stuteriöverstyrelsens framställning, anhåller jag vördsamt, på grund av vad jag tillåtit mig här anföra,

att riksdagen måtte höja den till understödjande av hästpremieringen avsedda delen av det under anslagstiteln »hästavelns främjande» upptagna ordinarie reservationsanslaget med 84,000 kronor utöver det av Kungl. Maj:t föreslagna eller till 264,000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1919.

Nils Anton Nilsson.
